ن. آ. بولگانین
و
ن. س. خروشوف
در
افغانستان

ادارهٔ نشریات دولتی هنرهای زیبا
مسکو ۱۹۵۶

تهیه نسخه الکترونیک: باقر کتابدار

Н. А. БУЛГАНИН
и
Н. С. ХРУЩЕВ
в
АФГАНИСТАНЕ

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО ИСКУССТВА
МОСКВА · 1956

В декабре 1955 года председатель Совета Министров СССР Н. А. Булганин и член Президиума Верховного Совета СССР Н. С. Хрущев посетили Афганистан по приглашению королевского правительства этой дружественной соседней страны. Н. А. Булганин и Н. С. Хрущев провели в Кабуле, столице Афганистана, четыре дня — с 15 по 19 декабря.

Пребывание Н. А. Булганина и Н. С. Хрущева в Кабуле завершило их историческую поездку в страны Азии — Индию, Бирму и Афганистан, которая имела огромное международное значение для укрепления и развития мирных, основанных на взаимном доверии и дружественном сотрудничестве отношений между государствами.

Афганистан находится почти в центре азиатского материка. На юге и юго-востоке Афганистан граничит с Пакистаном и Индией, на западе — с Ираном, на северо-востоке — с Китайской Народной Республикой, а на севере на протяжении 2346 километров — с Советским Союзом.

Советский Союз и Афганистан связаны многолетней дружбой, прочные основы которой были заложены еще в период образования Советского государства. Советский Союз был первой державой, признавшей в 1919 году Афганистан как суверенное государство, утвердившее свою национальную независимость в результате мужественной борьбы против английских колонизаторов, которые на протяжении XIX века и первых десятилетий XX века предприняли ряд попыток силой превратить Афганистан в свою колонию. В свою очередь Афганистан одним из первых среди иностранных государств признал Советское государство, созданное в результате Великой Октябрьской социалистической революции.

Важным шагом в деле дальнейшего развития и укрепления традиционных дружественных отношений между СССР и Афганистаном явилось посещение Кабула Н. А. Булганиным и Н. С. Хрущевым, переговоры, которые они вели с руководящими государственными деятелями Афганистана, и документы, подписанные в результате этих переговоров.

По прибытии 15 декабря в Кабул Н. А. Булганин и Н. С. Хрущев были встречены на аэродроме членами правительства Афганистана во главе с премьер-министром Мухаммедом Даудом и другими официальными лицами. По случаю приезда гостей в Кабуле был объявлен нерабочий день. Город был украшен флагами СССР и Афганистана и многочисленными полотнищами, на которых были написаны лозунги: «Наши двери и сердца всегда открыты для друзей!», «Советская Россия и Афганистан всегда были и остаются добрыми соседями!», «Мы рады видеть у себя руководителей дружественной соседней страны!» Встречать советских гостей на улицы афганской столицы вышло почти все население.

В первый день пребывания в Кабуле Н. А. Булганин и Н. С. Хрущев возложили венок на гробницу Мухаммеда Надир-шаха, основателя нынешней династии королей Афганистана, и нанесли визит премьер-министру Мухаммеду Дауду. Король Афганистана Мухаммед Захир-шах дал аудиенцию Н. А. Булганину и Н. С. Хрущеву и устроил в их честь прием в своем дворце.

На следующий день начались переговоры Н. А. Булганина и Н. С. Хрущева с премьер-министром Афганистана Мухаммедом Даудом и другими руководителями афганского правительства, которые продолжались и в последующие дни. Переговоры касались советско-афганских отношений и некоторых международных вопросов. Было объявлено, что как Советское правительство, так и правительство Афганистана полны решимости и впредь содействовать развитию дружественных отношений между СССР и Афганистаном, отвечающих интересам народов обеих стран, а также интересам поддержания всеобщего мира.

В Кабуле Н. А. Булганин и Н. С. Хрущев посетили исторический музей, в котором собраны памятники искусства народов Афганистана, военное училище, готовящее офицеров для афганской армии, медицинский факультет Кабульского университета, где гостям были показаны лаборатории и представлены видные афганские врачи, с которыми Н. А. Булганин и Н. С. Хрущев имели оживленную, интересную беседу. Гости посетили строительство хлебокомбината в Кабуле. Здесь их встретили советские специалисты, участвующие в строительстве комбината и передающие афганским строителям советский технический опыт.

Н. А. Булганин и Н. С. Хрущев присутствовали на спортивном стадионе Кабула, где было организовано в их честь конноспортивное состязание. Они наблюдали народную конноспортивную игру «бозкаши» и исполнение национального афганского танца «атан». На стадионе собрались тысячи жителей Кабула, горячо приветствовавшие Н. А. Булганина и Н. С. Хрущева. Н. С. Хрущев обратился к собравшимся с речью.

На состоявшемся приеме в городской управе Кабула Н. А. Булганин сообщил, что в знак дружбы между народами Советского Союза и Афганистана афганскому правительству передается в дар для города Кабула 15 автобусов и оборудование для госпиталя.

В результате обмена мнениями между советскими руководителями и руководящими деятелями Афганистана 18 декабря в Кабуле было подписано Совместное заявление председателя Совета Министров СССР Н. А. Булганина, члена Президиума Верховного Совета СССР Н. С. Хрущева и премьер-министра Афганистана Мухаммеда Дауда. В этом важном документе констатируется совпадение взглядов обоих правительств по вопросам разоружения, безусловного запрещения атомного оружия, необходимости удовлетворения требования народов в отношении ослабления международной напряженности и по другим вопросам, касающимся мира и безопасности народов. Оба правительства подтвердили в Заявлении свою приверженность пяти принципам мирного сосуществования как основы взаимопонимания между народами в соответствии с целями ООН.

Одновременно был подписан Протокол о продлении на 10 лет срока действия Договора о нейтралитете и взаимном ненападении между СССР и Афганистаном от 24 июня 1931 года.

Важным вкладом в развитие советско-афганского сотрудничества и основанных на доверии добрососедских отношений явилось совместное коммюнике «К экономическим отношениям между СССР и Афганистаном». В этом документе сообщается о достигнутом соглашении относительно дальнейших форм взаимовыгодного экономического и технического сотрудничества двух стран.

Утром 19 декабря Н. А. Булганин и Н. С. Хрущев покинули гостеприимный Афганистан и вылетели на Родину.

В своем докладе на IV сессии Верховного Совета СССР Н. А. Булганин сказал: «На протяжении 36 лет, истекших со времени создания независимого афганского государства, наши отношения с ним могут служить примером подлинного добрососедства и дружественного сотрудничества. И впредь свои отношения с Афганистаном мы намерены строить таким образом, чтобы они отвечали интересам народов обеих стран и интересам упрочения мира».

در ماه دسمبر سال ۱۹۵۵ ن. آ. بولگانین رئیس شورای وزرای اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و ن. س. خروشف عضو هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی بنابدعوت حکومت پادشاهی افغانستان باین کشور دوست همجوار مسافرت کردند. ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف چهار روز ــ از ۱۵ تا ۱۹ دسمبر در کابل پایتخت افغانستان توقف نمودند.

مسافرت تاریخی ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف بممالک آسیا ــ هندوستان، برمه و افغانستان که برای تحکیم و توسعه مناسبات مسالمت آمیز مبتنی بر اعتماد متقابله و همکاری دوستانه بین دول اهمیت بین المللی کلانی داشت با اقامت آنها در کابل پایان یافت.

افغانستان تقریباً در مرکز قارهٔ آسیا واقع است و در جنوب و جنوب شرقی با پاکستان و هندوستان، در مغرب با ایران، در شمال شرقی با جمهوری توده‌ئی چین و در شمال در مسافت ۲۳۴۶ کیلومتر با اتحاد شوروی همرز است.

اتحاد شوروی و افغانستان بایکدیگر دوستی قدیمی دارند که شالودهٔ محکم آن حتی از اوان تاسیس دولت شوروی ریخته شده است. اتحاد شوروی نخستین دولتی بود که در سال ۱۹۱۹ افغانستان را

بمنزله مملکتی که دارای حاکمیت است و استقلال ملی خود را در نتیجه مبارزه دلیرانه بر ضد استعمارگران انگلیسی مستقر ساخت برسمیت شناخت. این استعمارگران در طی قرن نوزدهم و نخستین دهسالههای قرن بیستم یکرشته تشبثاتی بعمل آوردند تا افغانستان را جبراً به مستعمره خود مبدل نمایند. افغانستان بنوبه خود یکی از اولین ممالک خارجی بود که دولت شوروی را که در نتیجه انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتبر تشکیل گردید برسمیت شناخت.

در اثر مسافرت ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف بکابل، مذاکراتی که آنها با زعمای حکومت افغانستان بعمل آوردند و اسنادیکه در نتیجه این مذاکرات بامضاء رسید قدم مهمی در راه توسعه و تحکیم آتی مناسبات مودت آمیز قدیمی بین اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و افغانستان برداشته شد.

ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف بهنگام ورود بکابل در پانزدهم دسمبر از طرف اعضای حکومت افغانستان تحت ریاست صدر اعظم محمد داؤد و اشخاص رسمی دیگر در میدان طیاره استقبال گردیدند. بمناسبت ورود مهمانان در کابل تعطیل عمومی اعلام شد. شهر با پرچمهای اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و افغانستان و با شعارهای زیادی زینت یافته بود حاکی از اینکه «درها و دلهای ما همیشه بروی دوستان باز است»، «روسیه شوروی و افغانستان همیشه همسایگان مهربان بوده و هستند!»، «ما شادیم از اینکه رهبران مملکت دوست و همجوار خود را در مملکت خویش ملاقات می کنیم». برای پیشواز مهمانان شوروی تقریباً تمام اهالی پایتخت افغانستان بکوچهها بر آمده بودند.

ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف در اولین روز توقف خود در کابل تاجی از گل بر مقبرهٔ محمد نادر شاه مؤسس سلسله کنونی پادشاهان افغانستان نهادند و از محمد داؤد صدر اعظم دیدن نمودند. محمد ظاهر شاه پادشاه افغانستان ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف را بحضور پذیرفتند و بافتخار آنان در قصر خویش مجلس پذیرائی تشکیل دادند.

فردای آنروز بین ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف و محمد داؤد صدر اعظم افغانستان و دیگر زعمای حکومت افغانستان مذاکرات آغاز گردید و در روزهای بعد نیز ادامه داشت. مذاکرات در بارهٔ مناسبات شوروی و افغانستان و بعضی ازمسائل بین المللی بود. اعلام شد که هم حکومت شوروی و هم حکومت افغانستان عزم راسخ دارند در آینده نیز به توسعه مناسبات دوستانه بین اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و افغانستان که با منافع خلقهای هر دو مملکت و نیز با مصالح حفظ صلح عمومی مطابقت دارد کمك و مساعدت نمایند.

در کابل ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف از موزهٔ تاریخی که آثار هنری خلقهای افغانستان در آن جمع گردیده، از مکتب حربی که برای اردوی افغانستان ضابط تربیه می کند و از فاکولتهٔ طبپوهنتون کابل دیدن کردند و در آنجا آزمایشگاههای فاکولته مزبور به مهمانان نشان داده شد و اطباء برجسته افغانی معرفی گردیدند و ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف با آنها مصاحبه گرم و جوشان و جالب توجهی بعمل آوردند. مهمانان ساختمان کارخانه نان پزی کابل را تماشا کردند. آنها در آنجا با متخصصین شوروی که در ساختمان این کارخانه شرکت داشته و تجربه تخنیکی شوروی را به بناکاران افغانی می آموزند ملاقات نمودند.

ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف در مسابقه اسپ دوانی که بافتخار آنها در ستادیوم کابل

تشکیل گردید حضور داشتند. آنها مسابقه بزکشی و نمایش اتن ملی افغانی را تماشا کردند. هزاران نفر از اهالی کابل در ستادیوم جمع شده و به ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف بگرمی درودو تهنیت میگفتند. ن. س. خروشف خطاب به حضار نطق ایراد کرد.

ن. آ. بولگانین در مجلس ضیافتی که در ښاروالی کابل بر پا شده بود گفت که بعلامت دوستی بین خلقهای اتحاد شوروی و افغانستان ۱۵ اتوبوس و اسباب و لوازم ضروری برای تجهیز شفاخانه بعنوان هدیه به حکومت افغانستان برای شهر کابل تقدیم میگردد.

در نتیجه تبادل افکار که بین رهبران شوروی و زعمای حکومت افغانستان بعمل آمد ۱۸ دسمبر در کابل اعلامیه مشترك محمد داؤد صدر اعظم افغانستان و ن. آ. بولگانین رئیس شورای وزرای اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و ن. س. خروشف عضو هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی بامضاء رسید. در این سند مهم توافق نظر هر دو حکومت در مسائل مربوط به خلع سلاح و منع بلا شرط سلاح آتمی و لزوم ارضاء درخواستهای ملل در بارهٔ تخفیف وخامت اوضاع بین المللی و در مسائل دیگر مربوط به صلح و امنیت ملل تاکید شده است. هر دو حکومت در اعلامیه مزبور طرفداری خود را از پنج اصل همزیستی مسالمت آمیز که اساس حسن تفاهم بین خلقها موافق منویات سازمان ملل متحد است تائید نمودند.

در عین حال پروتوکلی بامضاء رسید که بر طبق آن مدت اعتبار معاهده بیطرفی و عدم تجاوز متقابله بین اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و افغانستان مورخه ۲٤ جون سال ۱۹۳۱ برای ده سال دیگر تمدید شده است.

اعلامیه مشترك «در بارهٔ مناسبات اقتصادی بین دولت اتحاد جماهیر اشتراکیه شوروی و دولت افغانستان» سهم مهمی در امر توسعه همکاری شوروی و افغانستان و مناسبات حسن همجواری مبتنی بر اعتماد متقابله ادا نمود. در این سند اشعار شده است که در بارهٔ شکلهای آیندهٔ همکاری اقتصادی و تخنیکی هر دو مملکت که برای طرفین با صرفه و سودمند باشد موافقت حاصل گردیده است.

صبح ۱۹ دسمبر ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف افغانستان مهمان نواز را ترك گفته و با طیاره به وطن خود عزیمت کردند.

ن. آ. بولگانین در معروضه خود در چهارمین دورهٔ اجلاسیه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی گفت: «طی ۳٦ سالی که از موقع تشکیل دولت مستقل افغانستان گذشته است مناسبات ما با این دولت میتواند نمونه حسن همجواری واقعی و همکاری مودت آمیز باشد. ما مصممیم در آینده نیز مناسبات خود را با افغانستان طوری ترتیب دهیم که با منافع خلقهای هر دو مملکت و با مصالح تحکیم صلح وفق داشته باشد».



15 декабря председатель Совета Министров СССР Н. А. Булганин, член Президиума Верховного Совета СССР Н. С. Хрущев и сопровождающие их лица прибыли в столицу Афганистана — Кабул. Их встречали члены правительства Афганистана во главе с премьер-министром Мухаммедом Даудом. На аэродроме Н. А. Булганин выступил с заявлением

۱۵ دسمبر ن. آ. بولگانین رئیس شورای وزرای اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و ن. س. خروشف عضو هیئت رئیسهٔ شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و همراهانشان وارد کابل پایتخت افغانستان شدند. اعضای حکومت افغانستان تحت ریاست محمد داؤد صدر اعظم آنها را استقبال کردند. ن. آ. بولگانین در میدان طیاره بیانیهٔئی ایراد نمود



Афганские дети преподносят Н. А. Булганину и Н. С. Хрущеву цветы

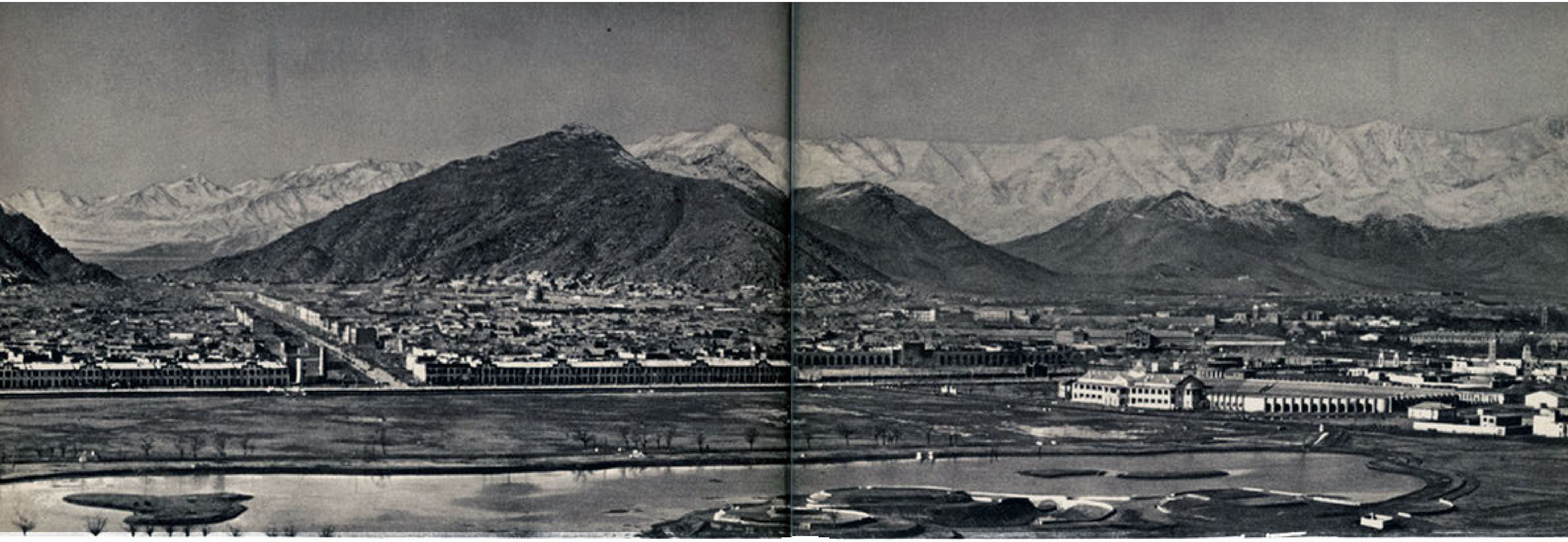
کودکان افغانستان به ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف گل تقدیم میکنند



Кабул радостно встречает советских гостей. Улицы города украшены транспарантами со словами приветствия

اهالی کابل مهمانان شوروی را با شادی و خرسندی استقبال می نمایند. کوچه های شهر با شعارهای تهنیت آمیز زینت یافته اند





Общий вид столицы Афганистана — Кабула

منظرهٔ عمومی کابل ـ پایتخت افغانستان



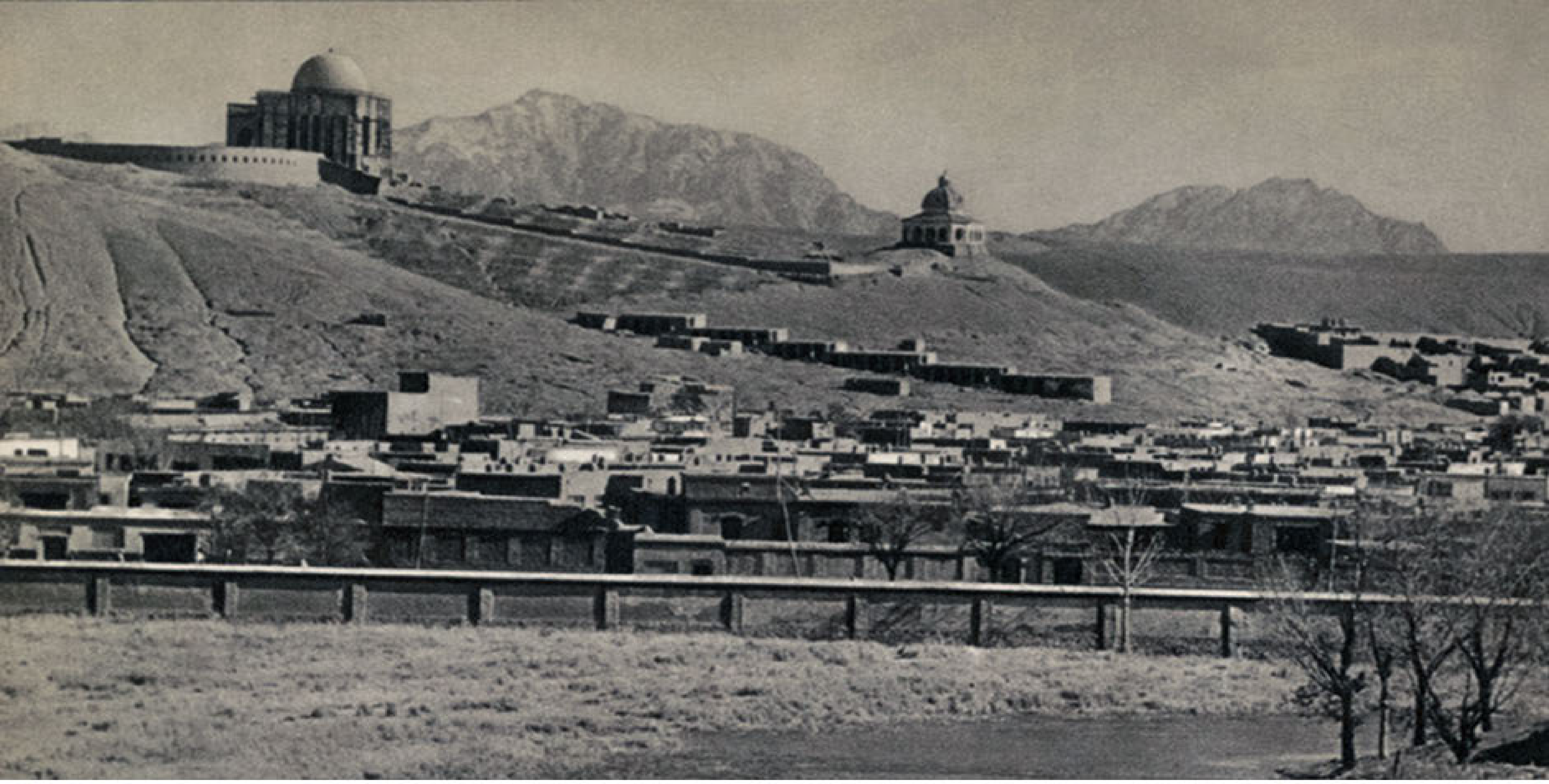
Старинная крепость Бала-Гисар. С этим местом связана одна из славных страниц национально-освободительной борьбы афганского народа

قلعه قدیمی بالا حصار. یکی از صفحات تاریخ پر افتخار مبارزه ملی آزادی بخش مردم افغانستان با این محل وابستگی دارد

Кабул. Памятник Независимости

کابل. بنای یادگاری استقلال





Мавзолей, в котором **находятся гробницы Мухаммеда Надир-шаха** и членов королевской семьи

مقبرهٔ محمد نادر شاه و اعضای خانوادهٔ پادشاهی

Н. А. Булганин **и Н. С. Хрущев возлагают венок на гробницу Мухаммеда** Надир-шаха

ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف تاج گل بر مقبرهٔ محمد نادر شاه می نهند





Н. А. Булганин и Н. С. Хрущев возвращаются после посещения мавзолея Мухаммеда Надир-шаха

ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف از باز دید مقبرهٔ محمد نادر شاه مراجعت میکنند



Аудиенция у короля Афганистана Мухаммеда Захир-шаха

پذیرائی رسمی از طرف محمد ظاهر شاه پادشاه افغانستان

Резиденция короля Афганистана

قرارگاه پادشاه افغانستان





Н. А. Булганин и Н. С. Хрущев в залах Кабульского исторического музея

ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف در تالارهای موزهٔ تاریخی کابل

Н. А. Булганин и Н. С. Хрущев выходят из здания исторического музея

ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف
از بنای موزهٔ تاریخی خارج میگردند


د کابل موزه
MUSEE DE KABOUL



Прием в честь Н. А. Булганина и Н. С. Хрущева в королевском дворце

مجلس پذیرائی بافتخار ن. آ. بولگانین و ن.س. خروشف در قصر شاهی



Генерал-лейтенант Мухаммед Иса сопровождает гостей по классам военного училища

جنرال محمد عیسی کلاسهای مکتب حربی را به مهمانان نشان میدهد





В классе тактики

در کلاس تاکتیک



Здание медицинского факультета

بنای فاکولتهٔ طب

Советские гости во время посещения Кабульского университета

مهمانان شوروی در موقع باز دید پوهنتون کابل







На улицах Кабула

در کوچه‌های کابل

Н. А. Булганин и Н. С. Хрущев на строительстве хлебокомбината

ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف
در ساختمان کارخانه نان پزی



В Кабуле на спортивном стадионе. Афганский национальный танец «атан»

در ستادیوم کابل. نمایش اتن ملی افغانی











Н. А. Булганин вручает победителю состязаний кубок

ن. آ. بولگانین به قهرمان مسابقه جام پیروزی اعطا می نماید

Конноспортивная игра «бозкаши»

مسابقه بزکشی



Советские гости на улицах Кабула

مهمانان شوروی در کوچه های کابل

Н. А. Булганин и Н. С. Хрущев на аудиенции у короля Афганистана Мухаммеда Захир-шаха 18 декабря 1955 года

ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف در حضور محمد ظاهر شاه پادشاه افغانستان ۱۸ دسمبر سال ۱۹۵۵





Подписание Совместного заявления председателя Совета Министров СССР Н. А. Булганина, члена Президиума Верховного Совета СССР Н. С. Хрущева и премьер-министра Афганистана Мухаммеда Дауда от 18 декабря 1955 года

مراسم امضای اعلامیه مشترک محمد داؤد صدر اعظم حکومت افغانستان و ن. آ. بولگانین رئیس شورای وزرای اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و ن. س. خروشف عضو هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در تاریخ ۱۸ دسمبر سال ۱۹۵۵



19 декабря Н. А. Булганин и Н. С. Хрущев покинули пределы Афганистана. Н. А. Булганин выступил на аэродроме с заявлением

۱۹ دسمبر ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف حدود افغانستان را ترك گفتند
ن. آ. بولگانین در میدان طیاره بیانیه ایراد می نماید

ЛИЧНЫЙ КОНТАКТ И ТЕ ВСТРЕЧИ, КОТОРЫЕ МЫ С ВАМИ ПРОВЕЛИ В ОБСТАНОВКЕ СЕРДЕЧНОСТИ И ВЗАИМОПОНИМАНИЯ, ПРИНЕСЛИ ХОРОШИЕ РЕЗУЛЬТАТЫ.

ПОДПИСАННЫЕ НАМИ ВЧЕРА ВАЖНЫЕ ДОКУМЕНТЫ ЗНАМЕНУЮТ НОВУЮ СТУПЕНЬ В РАЗВИТИИ СОВЕТСКО-АФГАНСКИХ ОТНОШЕНИЙ. ОНИ ЯВЛЯЮТСЯ СВИДЕТЕЛЬСТВОМ РАЗВИВАЮЩИХСЯ ДРУЖЕСТВЕННЫХ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ НАШИМИ СТРАНАМИ И НАШИХ ОБОЮДНЫХ СТРЕМЛЕНИЙ К ДАЛЬНЕЙШЕМУ ВСЕСТОРОННЕМУ СОТРУДНИЧЕСТВУ НА БЛАГО И ПРОЦВЕТАНИЕ НАШИХ СТРАН, НА БЛАГО НАШИХ НАРОДОВ.

Из заявления Н. А. Булганина на аэродроме в Кабуле при отъезде из Афганистана на Родину 19 декабря

تماس شخصی و ملاقاتهائی که با شما در فضای صمیمیت و حسن تفاهم داشتیم نتایج خوبی بخشیده است.

اسناد مهمی که ما دیروز امضاء کردیم مرحله جدیدی در پیشرفت مناسبات شوروی و افغانی میباشد. این اسناد حاکی از توسعه مناسبات دوستانه ما و همچنین از خواهش طرفین برای هر گونه همکاری آتیه جهت بهبود و اعتلای مملکتین ما و سعادت ملل ما میباشد.

از بیانات ن. آ. بولگانین
در میدان طیاره کابل هنگام
عزیمت از افغانستان به وطن
در ۱۹ دسمبر

Н. А. Булганин и Н. С. Хрущев обходят почетный караул

ن. آ. بولگانین و ن. س. خروشف
از جلو گارد احترام عبور میکنند







На Кабульском аэродроме советских руководителей провожали члены правительства Афганистана во главе с премьер-министром Мухаммедом Даудом, главы иностранных посольств и миссий, состав посольства СССР в Афганистане, члены советской колонии в Кабуле

اعضای حکومت افغانستان بریاست محمد داؤد صدر اعظم و سران سفارتخانه‌ها و میسیونهای خارجی، کارکنان سفارت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در افغانستان و افراد شوروی مقیم کابل در میدان طیارهٔ کابل رهبران شوروی را مشایعت میکردند

Фото А. Гаранина (журнал „Советский союз"),
Д. Бальтерманца (журнал „Огонек") и
В. Егорова (Фотохроника ТАСС)
Оформление художника И. Тимофеева

Редактор И. Новичкова
Художественный редактор С. Иодлович
Техническая редакция М. Шаповой и Ж. Чертовой

Ш02074. 4/II-56 г. Изд. № 191. 60×92 1/8. П. л. 5.
Уч.-изд. л. 5. Тираж 8000. Цена 11 руб. Зак. 150

Министерство культуры СССР
Главное управление полиграфической промышленности
15-я типография «Искра революции». Москва.